

Taushetsplikt

Veileder for ansatte i Den norske kirke

DEN NORSKE KIRKE

Hvorfor har vi taushetsplikt?

Reglene om taushetsplikt skal sikre at de som har kontakt med kirken kan ha tillit til at opplysninger om dem forvaltes forsvarlig og ikke spres mer enn nødvendig. Det kan være kontakt i form av sjelesorg, fortrolig samtale, på kirkekontor, på konfirmantleir o.l. Taushetsplikten er til for den som betror seg, ikke den som har taushetsplikt.

Hva er taushetsplikt?

Taushetsplikt betyr at du ikke kan dele opplysninger om personer du møter i jobben din med mindre det finnes et unntak i reglene. Du må også hindre at uvedkommende får opplysningene. Det har ingen betydning om opplysningene er skriftlige, muntlige eller digitale.

Hvilke opplysninger skal ikke deles? Det du «i forbindelse med tjenesten eller arbeidet får vite om noens personlige forhold» og drifts- og forretningshemmeligheter. For prester: Betrodde hemmeligheter.

Hvem har taushetsplikt?

- Alle ansatte i Den norske kirke som håndterer personopplysninger har taushetsplikt i rammen av ansettelsesforholdet.
 - Rådsmedlemmer har taushetsplikt i rammen av rollen som rådsmedlemmer.
 - Kirkeordningen § 42 sier at forvaltningsloven gjelder for kirkelig virksomhet, inkludert paragrafene om taushetsplikt og unntak.
-

Når og hvor?

- Overfor alle, også kollegaer, familie og venner
- Taushetsplikten varer også etter at du har sluttet i jobben
- Alle former for informasjonsoverføring (muntlig, skriftlig og digitalt)

Unntak fra taushetsplikten

- **Samtykke:** Samtykke fra konfidenten selv, og/eller fra foresatte som samtykker på vegne av mindreårige/personer uten samtykkekompetanse
- **Avvergeplikt:** Hvis du vet at det vil skje alvorlige lovbrudd som vold, overgrep eller fare for liv og helse, må du si ifra til rette myndigheter. Avverge visse lovbrudd (straffeloven § 196)
Hindre ulykke/selv mord (straffeloven § 287)
- **Nødrett:** Det kan være rettmessig å dele taushetsbelagte opplysninger for å hindre alvorlig fare for liv og helse.
- **Forvaltningsloven §§ 13 – 13 g, jf. kirkeordningen § 42**
- **Meldeplikt:** Som ansatt i Den norske kirke har du ikke meldeplikt til barnevernet.
- **Melderett:** Selv om du ikke har meldeplikt kan du ha rett til å melde fra. Kirkelige ansatte som har taushetsplikt etter forvaltningsloven jf. kirkeordningen kan for eksempel gi opplysninger til barnevernet når det er “nødvendig for å unngå fare for liv eller helse”, jf. forvaltningsloven § 13b nr. 7.

Egen taushetsplikt for prester og ”disses hjelpere”

Straffeloven § 211: Prester og “disses hjelpere”.

Gjelder hemmeligheter betrodd prest i Den norske kirke.

Prestens hjelpere: Gjelder opplysninger som er ment for presten, for eksempel den ansatte som tar imot henvendelser eller gjør avtaler for presten. Observasjon av konfidenter på et menighetskontor vil også være omfattet.

Unntak: Avverge visse lovbrudd (straffeloven § 196) | Hindre ulykke/selv mord (straffeloven § 287)

Konsekvenser ved brudd

- **Brudd på taushetsplikten kan føre til:** Arbeidsrettslige sanksjoner, tap av vigslingsfullmakter, erstatningsansvar, bøter eller fengselsstraff for prester og “disses hjelpere” dersom brudd på straffeloven § 211
- **Brudd på avvergeplikten kan føre til:** Bøter eller fengselsstraff, straffelovens § 196 og § 287

Husk! Du jobber aldri alene.

Finn ressurser og mer om hvem du kan rådføre deg med på baksiden, og på ressursbanken.no/taushetsplikt

Kan jeg rådføre meg med noen?

Ja, du kan rådføre deg med en leder eller kollega. Så langt som mulig må man søke råd uten å røpe konfidensens identitet.

Anonymiserte opplysninger kan en drøfte uten hinder av taushetsplikt også med barnevern eller politi. I noen tilfeller er det i praksis umulig å anonymisere.

Forvaltningsloven § 13 b nr. 3 har unntak for "at opplysningene er tilgjengelig for andre tjenestemenn innen organet eller etaten i den utstrekning som trengs for en hensiktsmessig arbeids- og arkivordning, bl.a. til bruk ved vegledning i andre saker". «I den utstrekning som trengs» gjelder kun der det er nødvendig.

Avvergeplikten

Avvergeplikten gjelder for alle til enhver tid, og går foran taushetsplikten. Du har en lovpålagt plikt til å søke å avverge at enkelte lovbrudd skjer, inkludert mishandling og overgrep. Plikten er beskrevet i straffelovens § 196 og utløses idet det fremstår som sikkert eller mest sannsynlig at lovbruddet vil skje. Det samme gjelder følgene av lovbruddet, hvis det fremstår som sikkert eller mest sannsynlig at lovbruddet har skjedd.

Du kan avverge for eksempel ved å varsle lokalt politi eller barnevernstjeneste. Er det akutt fare for liv og helse skal du umiddelbart ringe politiet på 112. Les mer på [plikt.no](https://www.plikt.no).

Forsidefoto: Bo Mathisen (bilde nr. 1 og 5), Hans Jakob Heimvoll (bilde nr. 2), Helene Moe Slinning (bilde nr. 3, 4 og 6), Charlotte F. Skomsøy (bilde nr. 7), Torstein Kiserud (bilde nr. 8) og Adrienn (bilde nr. 9)

Om folderen: Denne folderen og flere ressurser kan alltid lastes ned fra ressursbanken.no. Folderen er utarbeidet av Den norske kirke ved Kirkerådet og Bispemøtet, og Spir – Profesjonsforbundet for prester, diakoner, kateketer og pedagoger. Dette er et uttrykk for gjeldende rett. Det er varslet endringer i lover og regler i 2027 som kan påvirke innholdet i denne folderen.